

26 404

Parlementair contactplan 1999

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 6 oktober 1999

Van 27 tot en met 30 september 1999 zijn delegaties van de Staten van de Nederlandse Antillen, van de Staten van Aruba en van de vaste commissies voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken uit de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal in Nederland bijeengekomen in het kader van het parlementair contactplan.

Tijdens deze thematische bijeenkomst is voornamelijk gesproken over het jeugd- en jongerenbeleid in de drie landen. Daarnaast is ook kort aandacht geschonken aan een aantal actuele onderwerpen.

Aan het contactplan werd van Nederlandse zijde deelgenomen door de leden:

Schuurman (plv. delegatieleider), De Beer, De Boer, Boorsma, Hofstede, Lemstra, Roscam Abbing en Tan (allen Eerste Kamer) en Rosenmöller (delegatieleider), Gortzak, Van der Knaap, Van Middelkoop, Van Oven, Rijpstra, Scheltema-de Nie en Te Veldhuis (allen Tweede Kamer).

De Nederlandse delegatie brengt door middel van de navolgende gezamenlijke Slotverklaring verslag uit van haar bevindingen.

De leider van de delegatie,
Rosenmöller

De plv. leider van de delegatie,
Schuurman

De griffiers van de delegatie,
Nieuwenhuizen
De Lange

Slotverklaring

Contactplanbijeenkomst 27 t/m 30 september 1999 Den Haag

Inleiding

De parlementaire delegaties van Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba hebben elkaar in de periode van 27 tot en met 30 september 1999, in het kader van het parlementair contactplan te Den Haag ontmoet, in een zgn. «thematische bijeenkomst» met als centraal thema: het Jeugd- en Jongerenbeleid. Daarnaast is ook aandacht besteed aan enkele actuele onderwerpen, zoals onder meer het Solidariteitsfonds en het ontwikkelingssamenwerkingbeleid. Daarnaast hebben de delegaties van Nederland en van de Nederlandse Antillen ook in bipartiet verband met elkaar van gedachten gewisseld over de financieel-economische situatie van de Nederlandse Antillen, over de voorgenomen aanpassingen van de Belastingregeling Koninkrijk (BRK) en over het Nieuw Fiscaal Raamwerk (NFR).

In afzonderlijk presidiumoverleg is verder van gedachten gewisseld over de planning van de volgende contactplanbijeenkomst.

De delegaties kijken met voldoening terug op een geslaagde ontmoeting waarin de besprekingen in een collegiale sfeer, in alle openheid en in zeer goede verstandhouding hebben plaatsgevonden. Dit regelmatig contact draagt bij aan een beter begrip voor elkaars positie en omstandigheden, en zal ongetwijfeld de relaties tussen de parlementen van de drie landen verinnigen.

De delegaties hebben in het kader van het centrale thema van deze bijeenkomst, mede door de bijzondere inzet van collega P. Boorsma, ook een eendaags werkbezoek gebracht aan de Universiteit Twente (UT), alwaar men op zeer gastvrije wijze door de leiding van de UT werd ontvangen. Door de leiding van de faculteit Toegepaste Onderwijskunde werd op interessante wijze informatie gegeven over de ervaringen van de UT met Antilliaanse en Arubaanse studenten en over de activiteiten van de faculteit op het gebied van de onderwijsvernieuwing. De delegaties hebben het werkbezoek als zeer nuttig ervaren. Men neemt zich voor om ook bij volgende thematische bijeenkomsten complementaire werkbezoeken te overwegen.

Het jeugd- en jongerenbeleid

Tijdens de voorbereidingen van de Contactplanbijeenkomst hebben de drie delegaties besloten het jeugd- en jongerenbeleid als centraal thema van de besprekingen te kiezen. Bij de aanvang van de besprekingen werd nader besloten binnen dit thema eerst afzonderlijk aandacht te geven aan vraagstukken en knelpunten op het gebied van het onderwijs in de drie landen.

Onderwijs

Unaniem zijn de delegaties in hun oordeel over de noodzaak van de uiterste aandacht en zorg die de regeringen van de drie landen moeten besteden aan het onderwijs. Nu de ontwikkelingen in de samenleving zich in een zo hoog tempo voltrekken en kennis en informatie steeds belangrijker instrumenten worden om die ontwikkelingen te volgen en waar nodig te sturen, is het duidelijk dat investeren in het onderwijs en in de vernieuwing daarvan geen luxe, maar pure noodzaak is. Het zijn immers de jonge mensen van nu die in de nabije toekomst verantwoordelijk zullen zijn voor de verdere ontwikkeling van de samenlevingen in de drie landen. Die verantwoordelijkheid kunnen zij alleen dragen en waarmaken als zij onderwijs van hoge kwaliteit hebben genoten.

Uitgaande van dit inzicht constateren de delegaties dat de wegen waarlangs en de middelen waarmee die investeringen zullen moeten plaatsvinden in de drie landen zullen verschillen.

Veel van de discussies tijdens deze contacplanbijeenkomst zijn besteed aan het uitwisselen van informatie en gedachten over die verschillen en aan mogelijkheden om met uitwisseling van elkaars kennis, m.n. met behulp van moderne technologie, de eigen problemen tot een oplossing te brengen.

De drie delegaties zijn van mening dat de coördinatie en de samenwerking tussen de drie ministers van onderwijs van hun landen op bevredigende wijze verlopen en als voorbeeld zouden kunnen dienen voor andere beleidsterreinen waarop wordt samengewerkt.

Van de kant van de Arubaanse delegatie is met nadruk gesteld dat een harmonieuze ontwikkeling van de jeugd voorwaarde is om het volgende millennium in te kunnen gaan. De Arubaanse regering heeft daarom veel geïnvesteerd in het onderwijs en zij gaat daarmee verder. De basisfilosofie daarbij is dat het Arubaanse onderwijs een eigen gezicht dient te hebben en op realistische basis, dus aangepast aan de schaal van het land, zou moeten worden ontwikkeld. Aruba is van mening dat aansluiting bij het Nederlandse onderwijssysteem niet uit het oog mag worden verloren. De voertalen in het primaire onderwijs zullen zijn het Papiamentu en het Nederlands.

De Arubaanse delegatie is van mening dat moet worden onderzocht op welke wijze optimaal gebruik kan worden gemaakt van de bestaande moderne technologie in het onderwijs. Men denkt hierbij aan computers en afstandsonderwijs, dit in hechte samenwerking met Nederland gezien zijn expertise op dit gebied.

Door de Arubaanse delegatie is vervolgens gesteld dat reeds enkele malen grote problemen zijn gerezen tijdens de uitvoering van bouwprojecten voor scholen. Tijdens de uitvoering van die bouwprojecten, waarover van tevoren financieringsafspraken waren gemaakt met Nederland, werden toegezegde bedragen plotseling zonder opgave van redenen verlaagd. De Arubaanse delegatie is van mening dat gemaakte afspraken, ook op dit gebied, onverkort moeten worden nageleefd.

Van de kant van de Nederlands Antilliaanse delegatie is vastgesteld dat een toenemend aantal jongeren vroegtijdig de school verlaat, onvoldoende is voorbereid op de eisen van de arbeidsmarkt en Curaçao verlaat om ergens anders zijn heil te zoeken. De huidige sociaal- economische omstandigheden op de Nederlandse Antillen bieden veel jongeren klaarblijkelijk te weinig perspectief. Ook op de Nederlandse Antillen wordt ingezien dat de jeugd de toekomst van het land bepaalt. Die jeugd heeft daarvoor verschillende basisvaardigheden nodig, zoals zelfvertrouwen, een gevoel van eigenwaarde, zelfstandigheid, zelfbewustzijn, maar ook solidariteit, burgerzin en betrokkenheid. Een goede beroepsvoorbereiding vergt daarnaast vaardigheden die zijn afgestemd op de hedendaagse eisen van de Nederlands-Antilliaanse arbeidsmarkt.

De Nederlandse Antillen hebben het Nederlandse onderwijssysteem bijna integraal gekopieerd. Veel van die veranderingen werden vaak zonder commentaar opgenomen, echter onderwijsinnovatie werd, veelal vanwege gebrek aan middelen, niet ingevoerd. Het Antilliaanse onderwijs is dan ook blijven steken in verouderde inzichten in leerprocessen, leermethoden en leermateriaal. Beziat men de hedendaagse ontwikkelingen op het gebied van de informatie- en communicatietechnologie dan is het duidelijk dat het Antilliaanse onderwijs voor een dubbele opgave staat. In de eerste plaats zal de inhoudelijke achterstand in het onderwijs moeten worden ingelopen, in de tweede plaats zal met de grootste spoed moeten worden ingehaakt op de snelle ontwikkelingen op technologisch en economisch gebied. Financieel-economische realiteitszin leidt slechts

tot de conclusie dat de Nederlandse Antillen de uitgaven die zijn verbonden aan deze dubbele opgave niet kunnen dragen. Voor wat betreft het onderwijs betekent dit dat de noodzakelijke vernieuwingen er dus niet komen. De op de eilanden van de Nederlandse Antillen achtergebleven jongeren hebben daardoor weinig perspectief meer op een betere toekomst.

In de door het Nederlandse Kabinet uitgebrachte nota «Toekomst in samenwerking» wordt gerefereerd aan het nut van een externe evaluatie van de onderwijsvoorzieningen op de Nederlandse Antillen, waarbij gebruik zou moeten worden gemaakt van de expertise van de OESO. In die nota komt echter de geest van de tussen Nederland en de Nederlandse Antillen gemaakte afspraken niet tot uitdrukking, waardoor de resultaten van de OESO-analyse als voorwaarde kunnen worden gesteld voor de samenwerkingsrelatie op onderwijsgebied. De delegatie van de Nederlandse Antillen kan niet achter een dergelijke interpretatie staan die naar haar mening niet strookt met het basisprincipe van de samenwerking waarin de landen elkaar steun toezeggen met respect voor elkaars zelfstandigheid op het gebied van onderwijs.

Ziet men aan de ene kant een toenemende migratie van vooral jongeren uit de Nederlandse Antillen, tegelijkertijd doet zich een andere ontwikkeling voor die de problemen van de Nederlandse Antillen alleen maar vergroot. Het gaat hier om het zeer actief en succesvol werven van geschoolde arbeidskrachten in de Nederlandse Antillen door Nederlandse bedrijven en instellingen die tickets, betere rechtsposities en scholingsmogelijkheden bieden. Noch feitelijk, noch juridisch beschikt de Nederlands Antilliaanse regering over middelen om deze voor het land negatieve ontwikkeling tegen te gaan.

In de Nederlandse Antillen leeft de overtuiging dat de huidige meertalige oriëntatie moet worden gehandhaafd en waar mogelijk uitgebouwd. Die overtuiging is niet alleen gebaseerd op culturele, historische, maatschappelijke en politieke overwegingen, maar ook op het inzicht dat de talen Engels, Papiamentu, Nederlands en Spaans van groot belang zijn voor de verdere ontwikkeling van de eilanden. Dat heeft gevolgen voor het onderwijssysteem. Op grond van wetenschappelijke inzichten op het gebied van taalonderwijs wordt in de Nederlandse Antillen gewerkt aan de invoering van de moedertaal (op de Benedenwindse eilanden het Papiamentu en op de Bovenwindse eilanden het Engels) als instructietaal op de basisscholen. Nochtans wordt in de Nederlandse Antillen de rol die het Nederlands heeft in het onderwijs, op de arbeidsmarkt, in de rechtspraak en binnen het bestuur, erkend.

Door de Nederlandse delegatie is opgemerkt dat het Nederlandse onderwijssysteem met name in het primaire onderwijs wordt gekenmerkt met de zinsnede «speciaal waar het moet, gewoon waar het kan». Door de decentralisatie van het beleid hebben gemeenten een belangrijke taak gekregen bij het formuleren van beleid dat gericht is op het terugdringen van achterstanden die leerlingen hebben.

Een belangrijk punt van aandacht binnen het Nederlandse onderwijs is de vraag hoe leer- achterstanden van leerlingen, die vaak niet alleen cognitief van aard zijn, zo vroeg mogelijk kunnen worden signaleerd. Daarbij speelt ook de vraag wat hier de taak van de ouders enerzijds en die van de school anderzijds zal moeten zijn. Een ander punt van aandacht in het onderwijs in Nederland is de overbelasting van het onderwijsgevend personeel dat met steeds meer taken, die niet direct van onderwijsinhoudelijke aard zijn (hetgeen ongewenst is), wordt belast. De twee grootste knelpunten die zullen moeten worden opgelost in de nabije toekomst vormen de klassengrootte die verkleind zal moeten worden en de invoering van informatie- en communicatietechnologie die zeer hoge

kosten met zich meebrengt. Met betrekking tot de basisvorming werd door de Nederlandse delegatie, met verwijzing naar het evaluatierapport van de onderwijsinspecteur (dat ook aan de Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse delegaties is overhandigd), opgemerkt dat enkele doelstellingen van de basisvorming niet zijn gerealiseerd. De basisvorming als zodanig zal echter, zo is de verwachting wel, zij het met enkele aanpassingen, blijven bestaan. Hetzelfde geldt voor de tweede fase en het studiehuis.

Jeugd- en Jongerenbeleid

Door de Arubaanse delegatie is gesteld dat een land zonder jeugd een land zonder toekomst is. Het jeugd- en jongerenbeleid gaat daarom iedereen aan. Van belang is dan ook dat het jeugdbeleid niet alleen voor, maar ook door jongeren wordt gemaakt. Om dat te bereiken zou er in Aruba een platform moeten worden gevormd waarin de jeugd de gelegenheid heeft haar wensen uit te spreken naar analogie van de jeugdparlementen in de Nederlandse Antillen en Nederland. Het is wenselijk hierbij gebruik te maken van de know-how die in dit verband reeds in Nederland is opgebouwd. Bovendien is het van belang om in tripartiet verband de jongeren de mogelijkheid te bieden om over voor hen relevante zaken van gedachten te wisselen, al dan niet gebruik makend van de technologische mogelijkheden. Ongetwijfeld zal een betere onderlinge informatie uitwisseling tussen de drie landen van het Koninkrijk een bijdrage leveren aan een beter jeugd- en jongerenbeleid.

De Nederlands-Antilliaanse delegatie merkt op dat door middel van een integrale aanpak van de huidige Antilliaanse jeugdproblematiek, door een krachtige ondersteuning van de culturele ontwikkeling en de stimulering van de sportontwikkeling wordt geprobeerd vorm te geven aan het jeugd- en jongerenbeleid. Dat beleid, dat is neergelegd in een nationaal jeugdbeleidsplan, is vooral gericht op de kwetsbare jongeren in de Antilliaanse gemeenschap.

Het gaat om misdaadpreventie, naschoolse opvang, zelfredzaamheid, maar ook om verbetering van de thuissituatie, om begeleiding en opvoeding, kortom over het bieden van betere perspectieven voor de jeugd. Ook hier geldt dat de Nederlandse Antillen niet beschikken over voldoende middelen om dit beleidsplan integraal uit te voeren. Ook hier is dus duidelijk dat het bieden van perspectief op een betere toekomst voor jongeren nu niet binnen het bereik van de Antilliaanse regering ligt.

Van de kant van de Nederlandse delegatie is opgemerkt dat door een aantal ontwikkelingen steeds meer aandacht uitgaat naar probleemjongeren. Vandalisme, drugsgebruik en overmatig alcoholgebruik, schoolverzuim en zinloos geweld vinden niet langer alleen in steden plaats maar worden ook meer en meer gesignaleerd op het platteland. Er is een drastische toename van gemeentelijke activiteiten en maatregelen op dit gebied waarneembaar.

Met betrekking tot het vraagstuk van de migratie van jongeren uit in het bijzonder de Nederlandse Antillen lijkt het voor de hand liggend te veronderstellen dat deze ontwikkeling zich zal blijven voordoen zolang de economische verschillen tussen de Nederlandse Antillen en Nederland zo groot zijn. In het kader van het jeugdbeleid wordt, waar mogelijk in samenwerking met de organisaties van Antilliaanse/Arubaanse Nederlanders, naar vormen gezocht waarin probleemjongeren zich kunnen thuis voelen en perspectief kunnen krijgen in de Nederlandse samenleving. Een van de middelen is, in samenwerking met de politie, door middel van

street corner-work en het bieden van ontmoetingsruimten, ongewenst gedrag op straat te beheersen en de jongeren te leiden naar onderwijs en werk.

Het Solidariteitsfonds

De parlementaire delegaties hebben tot hun teleurstelling moeten constateren dat, ondanks herhaalde verzoeken aan het adres van de regeringen van de drie landen van het Koninkrijk, er nog steeds geen doorbraak is gekomen in de al jarenlang voortdurende discussies over het Solidariteitsfonds. De delegaties zijn van mening dat er nu zonder verder uitstel een oplossing moet worden gevonden voor deze problematiek. Achtergrond hiervan is dat de minder draagkrachtige eilandgebieden van de Nederlandse Antillen om financiële redenen steeds meer problemen ervaren bij het handhaven van een behoorlijk bestuurs- en voorzieningen-niveau. Gelet hierop hebben de delegaties besloten door middel van de navolgende punten dringend directe aandacht van de regeringen van de landen binnen het Koninkrijk voor dit vraagstuk te vragen.

1. De delegaties zijn eensgezind van mening dat het voortdurend op de lange baan schuiven van de formele en inhoudelijke afronding van de op basis van de tijdens de Rondetafel-conferentie in maart 1983 gemaakte afspraken inzake het Solidariteitsfonds niet alleen belastend is voor de relatie tussen de Koninkrijkspartners, maar vooral ook een gezond financieel beleid van de minder draagkrachtige eilanden van de Nederlandse Antillen bemoeilijkt.
2. De delegaties hebben er kennis van genomen dat intussen in de eilandsraden van de eilandgebieden Saba en Sint Eustatius moties zijn aangenomen om op grond van artikel 26 van de E.R.N.A. Nederland te adiëren teneinde een oplossing van de problematiek rondom het Solidariteitsfonds te bespoedigen.
3. De delegaties achten het gezien het bovenstaande noodzakelijk dat de formele en inhoudelijke afronding van deze kwestie nu onverwijld zal plaatsvinden.
4. De delegaties doen hiertoe een klemmend beroep op de Regeringen van de drie landen om in onderling overleg ieder het hunne te doen opdat zo spoedig mogelijk wordt gekomen tot een alomvattende regeling, al of niet bij Rijkswet, die recht doet aan de elementaire behoeften van de minst draagkrachtige eilanden.

In aanvulling hierop zijn de Nederlands-Antilliaanse, de Arubaanse en een minderheid van de Nederlandse delegatie van mening dat:

- a. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 januari 2000, dient te worden gekomen tot formele afronding van de behandeling van de thans aanhangige ontwerp-rijkswet Solidariteitsfonds;
- b. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 maart 2000, standaardnormen voor het opstellen van de begrotingen van de minder draagkrachtige eilanden dienen te worden vastgesteld;
- c. het aldus vastgestelde totaal van de nadelige saldi van de verschillende eilandsbegrotingen door de gezamenlijke donoren dient te worden opgebracht;
- d. het nadelig saldo van de begrotingen van de minder draagkrachtige eilanden jaarlijks bij Landsverordening met inachtneming van de onder a. bedoelde standaardnormen tijdig dient te worden vastgesteld, te beginnen met de begrotingen voor het jaar 2000;
- e. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 maart 2000, tot een vergelijk dient

te worden gekomen omtrent de verdeelsleutel die met ingang van het jaar 2000 in een nieuw Solidariteitsfonds zal worden gehanteerd;

f. het op grond van de punten b., c., d. en e. aangepaste Solidariteitsfonds, al dan niet onder die benaming, al dan niet als onderdeel van een meeromvattende regeling en al dan niet bij rijkswet, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 maart 2000 feitelijk in werking dient te treden.

De meerderheid van de Nederlandse delegatie ziet bezwaren in de voorgestelde nadere uitwerking als genoemd onder a t/m f omdat (1) het voorgestelde tijdschema niet realistisch is, (2) in de artikelen 110 en 111 ERNA al een regeling is ontworpen voor de vaststelling van de tekorten en (3) pas tot een bevredigende regeling gekomen kan worden wanneer overeenstemming betaamt over de verdeling van de tekorten in samenhang met (de wijze van) vaststelling van de tekorten.

De financieel-economische situatie van de Nederlandse Antillen

In een bipartiete bespreking hebben de delegaties van Nederland en van de Nederlandse Antillen met elkaar van gedachten gewisseld over de financieel-economische situatie van de Nederlandse Antillen. Daarbij is met name aandacht geschonken aan de maatregelen ter verbetering van de financiële situatie en ter stimulering van de economie in de Nederlandse Antillen.

Er is met belangstelling kennis genomen van het feit dat men in de Nederlandse Antillen de eerste stappen heeft gezet om te komen van de uitvoering van de aanbevelingen van het op 10 juni 1999 door de Commissie Nationaal Herstelplan uitgebrachte rapport. Deze commissie had tot opdracht om in nauw overleg met de landelijke en eilandelijke overheden, de sociale partners en andere belangengroeperingen, een nationaal financieel-economisch herstelprogramma op te stellen. Met de Commissie is men in de Nederlandse Antillen van mening dat op korte termijn moet worden gekomen tot implementatie van een alomvattend en evenwichtig plan van aanpak, inhoudende uitgavenverlagende maatregelen, inkomstenverhogende maatregelen en flexibilisering van de arbeids- en goederenmarkt. Daarnaast moet tevens gewerkt worden aan een passend sociaal flankerend beleid en maatregelen gericht op een transparanter openbaar bestuur.

Voor wat betreft de aanbevelingen streeft men niet een letterlijke uitvoering na, maar het beleid is er op gericht een eindresultaat te bereiken als door de commissie in haar rapport voorgesteld. Door het grote aantal aanbevelingen is wel enige fasering nodig voor de invoering van de maatregelen. Men doet er alles aan om het saneringsproces in 2 a 3 jaar afgerond te hebben. Het streven is om in ieder geval het begrotingstekort in het jaar 2000 volledig terug te dringen. Inmiddels is men zo ver dat het eerste pakket maatregelen per 1 oktober 1999 wordt ingevoerd, waarvan hier genoemd worden:

- het afbouwen van de VUT-(overgangs)regeling, in die zin dat daarvan nog tot 1 januari 2004 gebruik kan worden gemaakt; de bestaande regeling had een looptijd van ruim 30 jaar;
- verlaging van het werkgeversaandeel bij overheidspensioenen van 17% naar 12% voor een periode van 2 jaar (1999 en 2000);
- verhoging van de omzetbelasting van 2% naar 5%, waarbij ook het aantal vrijstellingen wordt verminderd;
 - het tarief van de BBO is weliswaar gehandhaafd op 2% maar het aantal vrijstellingen wordt verminderd.

Voorts wordt gewerkt aan het verder terugdringen van de personeelskosten door een verlaging, binnen twee jaar, van het aantal landsambtenaren met ca. 1500 personen. Dit geschiedt voor een belangrijk deel door middel van natuurlijke afvloeiing en door het versneld doorvoeren van diverse verzelfstandigings- en privatiseringsprojecten, door het

doorlichten op efficiency van de diensten en het clusteren van bepaalde diensten.

Opdat deze exercitie ook op een sociale verantwoorde wijze plaats vindt wordt een mobiliteitscentrum ingesteld, dat belast is met de begeleiding van de overtoollige ambtenaren, het opzetten van een vacaturebank en het bemiddelen bij de overgang van overtoollig personeel, al dan niet na om- en bijscholing met het oog op de stap naar de private sector.

De delegaties zijn het er over eens dat een effectieve aanpak van de financiële problematiek geboden is. Een goede monitoring van dit proces is noodzakelijk en men ziet met belangstelling uit naar een door de Regering van de Nederlandse Antillen nog dit jaar aan de Staten toegezegd overzicht waarin duidelijk de streefdata voor de realisering van de verschillende maatregelen, ter uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport van de Commissie Nationaal Herstelplan, worden aangegeven. Sommige van deze maatregelen zullen een vermindering van de koopkracht tot gevolg hebben hetgeen nadelige gevolgen heeft voor de economie. Om die reden is het gewenst dat er op korte termijn nieuwe investeerders worden aangetrokken. Daartoe moeten condities gecreëerd worden die de Antillen aantrekkelijk maken voor buitenlandse investeerders. Daartoe wordt de Landsverordening toelating en uitzetting aangepast opdat bij landsbesluit houdende algemene maatregelen bepaalde categorieën ondernemers en werknemers kunnen worden aangewezen, voor wie een soepeler regime zal gelden inzake de verblijfs- en werkvergunning.

Voorts worden vooruitlopende op het Nieuw Fiscaal Raamwerk (NFR) en de daarmee samenhangende verschuiving van de directe naar de indirecte belastingen per 1 januari 2000 verlagingen doorgevoerd in de inkomsten- en de winstbelasting. Ook is het de bedoeling dat de gebruiksbelasting wordt afgeschaft per 1 januari 1999.

De invoering van het NFR met Nederland in 2000 zal zonder verdere geëigende acties een daling in de belastinginkomsten tot gevolg hebben. Die invoering dient daarom gepaard te gaan met de aanpassing van de Belastingregeling voor het Koninkrijk (BRK). Gelet op het vorenstaande dringen de delegaties bij de Regeringen van Nederland en van de Nederlandse Antillen aan op voortvarendheid met de invoering van het NFR en de aanpassing van de BRK, zo mogelijk per 1 januari 2000. Voorts wil men weten of bij de Nederlandse Regering de bereidheid aanwezig is om zodra de invoering van het NFR een feit is, de Nederlandse Antillen bij te staan voor wat betreft de aansluiting bij belastingverdragen die voor Nederland gelden, danwel voor het aangaan van nieuwe belastingverdragen. Deze zijn voor de verdere fiscaal- economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen van groot belang.

Ook wil men bij de Regeringen aandringen op een spoedige voortzetting van de besprekingen van september 1997, om te komen tot afspraken en regelingen die het aantrekkelijk maken voor Nederlandse ondernemingen om in de Nederlandse Antillen investeringen te doen.

Samenwerkingsbeleid

De drie delegaties hebben kennisgenomen van de door het Nederlandse Kabinet uitgebrachte nota «Toekomst in samenwerking». Deze nota bevat naar het oordeel van de delegaties enerzijds interessante punten ter verbetering van de huidige samenwerkingsrelatie, anderzijds zijn er ook punten van kritiek. Al met al beschouwen de delegaties deze nota als een goede eerste aanzet om te komen tot een nieuwe samenwerkingsrelatie. Zij zijn van mening dat het aanbeveling verdient dat de drie parlementen deze nota met hun regeringen bespreken en dat waar nodig ook onderling overleg tussen de regeringen plaatsvindt. Zij gaan er vanuit dat de drie parlementen zelf het initiatief tot het overleg met hun resp. regeringen. De

delegaties doen een beroep op de drie regeringen om op de uitkomsten van genoemd overleg met de parlementen niet vooruit te lopen, althans indien dit overleg op korte termijn plaatsvindt.

Van de zijde van de Arubaanse delegatie werd nog toegevoegd dat het nieuwe samenwerkingsbeleid van Nederland in ieder geval consistent zal moeten zijn: gemaakte afspraken moeten worden nagekomen. Door de Nederlands-Antilliaanse delegatie wordt de vraag opgeworpen wat de samenhang is tussen dit rapport en het rapport-Wawoe.

Autonomie van de landen versus waarborgfunctie van het Koninkrijk

De Arubaanse delegatie en de Nederlands-Antilliaanse delegatie zijn van mening dat de benoeming van politieke ambtsdragers bij uitsluiting een landsaangelegenheid is. De Nederlandse delegatie is van mening dat bij benoeming van politieke ambtsdragers sprake is van een Landsaangelegenheid, maar dat zich omstandigheden kunnen voordien waarin de Landsaangelegenheid tot Koninkrijksaangelegenheid wordt.

Op verzoek van de contactplandelegaties heeft de heer mr C. Borman, auteur van de studiepocket «Het Statuut voor het Koninkrijk», een voordracht gehouden over het vraagstuk van de verhouding tussen de in het Statuut neergekegde autonomie van de landen in het Koninkrijk en de waarborgfunctie van het Koninkrijk. De heer Borman ging na zijn voordracht uitvoerig en tot tevredenheid van de delegaties in op enkele door de leden van de delegaties gestelde vragen en gemaakte opmerkingen over dit vraagstuk.

De delegaties komen met elkaar overeen dat tijdens een volgende bijeenkomst verder over dit thema van gedachten zal worden gewisseld.

Slot

Rekening houdende met het in september 1997 afgesproken schema voor de Contactplanbijeenkomsten spreken de delegaties thans af elkaar in de periode van 10 tot 15 januari 2000 in een thematische Contactplanbijeenkomst te ontmoeten in de Nederlandse Antillen. In deze bijeenkomst zal bijzondere aandacht worden geschonken aan het thema «het Ouderenbeleid».

Conform het in 1997 afgesproken schema zullen daarna de volgende bijeenkomsten gehouden worden:

Mei 2000	– reguliere CP-bijeenkomst	– Nederland;
Jan 2001	– reguliere CP-bijeenkomst	– Aruba;
Mei 2001	– thematische bijeenkomst	– Nederland.

Ook zullen er bipartiete Contactplanbijeenkomsten worden gehouden tussen de Nederlandse Antillen en Aruba.

Den Haag, 30 september 1999